APPARATUS
AD
HISTORIAM
SVEO-GOTHICAM
CELSIANI

SECTIO SECUNDA;

QUAM CONSENSU AMPL. ORD. PHILOSOPH. LUND.
EDI CURAVERUNT

H. REUTERDAHL,
PHIL. ET THEOL. D:R,
PRÆFECTUS BIBLIOTHECÆ LUND., ORDINI THEOLOGORUM ADJ.,
ET
CARL ALEX. v. SCHANTZ,
NOBILIS, SCANUS.

DIE 2 DEC. 1840.

P. XXXIV.

LUNDÆ,
TYPIS EXCUDIT C. FR. BERLING,
UNIVERSITATIS TYPOGRAPHUS.
MDCCCXL.

Aphorismi Respondentis.

I.

C. Cornelius Tacitus, quamquam brevitate sermonis interdum obscurior, eleguntia et arte historiam scribendi haud facile quemquam sui similem habebit.

II.

Instaurator Sveciæ, Gustavus I:mus, seriem incepit magnorum regum, quorum ipse haud immerito maximus æstimetur.

III.

Non vita, sed mors præmatura Caroli duodecimi patriæ funesta fuit.

Punctus XIV.

Item declaratur in eodem juxta bullam Gregorii Papæ, X, quæ est scaris, et constitutionem sabinensem ab Alexandro Papa IIII. confirmatam, et statutum, quod incipit: *Idcirco justitiae rigor*, quod omnes violenti hospitatores in fundis presbyterialibns excommunicati sunt ipso facto. Simile supra eodem membro puncto IIII.

Punctus XV.

Item qui simplicem fornicationem et usuram seriose negant esse peccata mortalia, hæretici sunt censendi, et per canones excommunicandi, quia hæretici sunt excommunicati. Quod etiam declaratur et reperitur in statuto quod incipit: *in Nomine Domini, Amen.*

Puccus XVI.

Item omnes qui dicunt se papæ, romanæ ecclesiæ et sedi Beati Petri non subesse, et ejus constitutionibus, sunt hæretici censendi, et per canones excommunicandi.

Punctus XVII.

Item ex statuto quod incipit: *In Nomine Domini Amen, a nativitate ejusdem*, et statuto quod incipit: *Quoniam nulla juris sanctio* &c. qui dicunt sepeliendos publicos usurarios sunt excommunicati, quod reperitur in statuto: *in Nomine Domini.*

Punctus XVIII.

Item ex eodem usurarii sive clerici sive laici, nisi usuram post trinam admonitionem restituerint, vigore ipsius statuti sunt excommunicati ipso facto.

Punctus XIX.

Item ex eodem inferiores episcopis singulares personæ, quæ locant domos usurariis, sunt excommunicati. Simile infra membro III. puncto XVI. Item si Laici non deputati per episcopos intromittentes se de oblationibus requisiti per episcopos vel eorum officiales ratiocinia non reddiderint infra VI dies, aut claves receptaculorum oblationum assig-

nare recusaverint, sententiam excommunicationis incurrunt; a qua non absolventur, nisi præmissa adimpleverint cum effectu.

Punctus XX.

Item inhibetur in eodem sub intimatione maledictionis æternæ ne de cetero quisquam veneretur aut colatur pro sancto, nisi quem sedes apostolica approbaverit, et quem romana ecclesia venerandum determinat et colendum.

Punctus XXI.

Item excommunicati sunt voluntarii homicidæ, ex statuto quod incipit: *in Nomine Domine, Amen.*

Membrum Secundum.

Punctus I.

Qvantum ad secundum, scilicet quoad casus, qui sunt sententiæ ferendæ, seu in quibus erit excommunicandus, colligimus ex statuto sabinensi excommunicandos eos, qui hospitantur cum episcopo præter suos apud presbyterum, qui procurat Episcopum visitantem, qui non sunt per ipsum presbyterum procurantem invitati.

Punctus II.

Item præcipitur sub pæna excommunicationis et suspensionis archiepiscopo et suffraganeis suis, quod nulli laico decimas alicujus Ecclesiæ parochialis concedant.

Punctus III.

Item ex statuto seu canone: *Fecit, Deus, hominem,* qui bona clerici infirmi vel defuncti occulte vel manifeste subtraxerint, excommunicationis sententiam se noverint incursuros.

Punctus IV.

Item ex statuto quod incipit: *Quando non debent,* præcipitur sub pæna excommunicationis ferendæ, ut omnes conscii, quod presbyteri et

laici se invicem percutientes ex motu iræ, se invicem postmodum composuerint et communicaverint, sine aliqua absolutione, ad notitiam diæcesanorum hoc deducant.

Punctus V.

Item ex statuto: *in maligna,* clericus et laicus excommunicandi sunt, qui aliquid de rebus mobilibus vel immobilibus antistitis defuncti, vel in extremis laborantis dolo supprimere vel auferre præsumpserit, et mandantur omnia salva et illibata futuro remanere successori.

Punctus VI.

Item præcipitur sub pæna excommunicationis Prælatis Ecclesiarum et curatis, ut statuta in concilio Upsaliæ celebrato, cui Birgerus præsidebat, publicent, dum missarum solennia aguntur diebus dominicis et festivis, que continentur in ultimo membro sub puncto LXXI et LXXII.

Punctus VII.

Item excommunicati sunt clerici in sacris constituti, qui concubinam tenent in domo vel alibi, aut vehementer suspectas mulieres, et post monitiouem canonicam eas omnino non amoveant, ex statuto quod incipit: *In Nomine Domini Amen, a nativitate ejusdem.*

Punctus VIII.

Item excommunicati sunt laici qui exercent usuras, ex statuto: *In Nomine Domini, Amen.*

Membrum Tertium.

Punctus I.

Qvantum ad tertium; scilicet quoad casus, in quibus quis sententiam interdicti, suspensionis vel privationis incurrit, et in quibus prohibetur ecclesiastica sepultura, colligimus ex statuto sabinensi, quod clericus assumens officium exactorum ecclesiastico subjaceat interdicto.

Punctus II.

Item Archi-Episcopus et quilibet suffraganeorum, qui infra annum

a die constitutionis sabinensis non habuerit jure proprietatis librum decretalium, secundum ultimam compilationem factam tempore Gregorii IX, suppositi sunt interdicto: et vult constitutio quod studeat in ipso.

Punctus III.

Item Episcopi recipientes pecuniam a clericis concubinariis contra dispositionem statuti: *Zelus Domus Dei*, si duplum ejus non restituerint ei, a quo receperunt infra mensem, ab omni pontificiali officio; inferiores vero ab ingressu ecclesiæ, quousque duplum hujusmodi fuerit restitutum, plenarie sunt suspensi, nulla eis persolventium remissione, liberalitate seu gratia profutura.

Punctus IV.

Item Episcopi qui duplum ejus non restituerint infra mensem, quod receperint ultra dispositionem illius statuti: *Ammonet*, tempore visitationis ad sui suorumque procurationem, ab omni officio pontificiali sunt suspensi, quousque duplum reddiderint, nulla remissione, liberalitate aut gratia persolventium eis valitura.

Punctus V.

Item ex statuto seu canone: *Sacrorum Canonum*, suspensi sunt ab omni officio et beneficio clerici; qui sine licentia sui episcopi se astringunt homagio servitio laicorum, excepta persona domini regis, ducum fratrum et filiorum eorundem, donec reatum suum emendaverint, et gratiam diæcesani super hoc meruerint obtinere; et clerici taliter adstricti homagio laicorum de licentia su episcopi non debent admitti ad inofficiandum ecclesias, sed privatas missas celebrare in alterius Diœcesi, salvo jure parochiali sacerdotum. Contrarium facientes ab omni officio et beneficio sunt suspensi.

Punctus VI.

Item ex statuto vel canone: *In maglina* supponitur interdicto regnum, si per manum laicalem contingit episcopum captivari, et reqvisitus princeps justitiam non fecerit; si præpositum, archidiaconum, diaconum, vel canonicum diœcesis, in qua detinetur; si sacerdotem simplicem, curatum vel clericum in sacris existentem, particularis contracta. Et cum hoc constiterit, protinus cessetur a divinis; et episcopi, qui hoc pro suo modulo et posse prosequi non studuerint, vel noluerint, aut eti-